

1362 København K, den

Juni 1971

TE-MØNTER

Fabrikationen af TE-MØNTER, som i daglig tale kaldes karavane-te, foregår i de nordlige kinesiske tedistrikter Hankow og Yanglow-Tung. Den her omtalte mønt er, som det fremgår af den nedenfor oversatte tekst fra mønten, fra Chao-Li.

Hele teksten lyder: "Kinesisk Te Kompagni - fremstillet i Chao-Li - Bro-briket - Te-fabrik."

Te-mønterne bruges på handelen med Mongoliet, Tibet og især Sibirien, hvortil de transporteres med kulier og kameler.

Fremstillingen foregår ved at teen dampes og presses i hydrauliske blyforme. Først lægges et tyndt lag te af en god kvalitet i bunden og i låget af formen. Derefter udfyldes resten med en te af ringe kvalitet.

Teen kan om ønskes drikkes. Eksperimentet er afprøvet.

Te-møntens dimensioner er 19 x 24 x 2 cm; vægten er 1150 gram og på bagsiden er mønten opdelt i 16 felter således, at man kan brække den over og dermed også få "skillemønt".

Et tilsvarende eksemplar var på H.D. Gibbs auktion 5. afd. nr.1384 hvor den henførtes til Sibirien og blev vurderet til ø 150-175.

J.S.

KINESISKE THEMØNTER

Themønter bruges i det indre af Kina som betalingsmiddel i handelen med Sibirien, akkurat som man i gamle dage brugte guld- og sølvmønter her i landet, hvor værdien af mønten svarede til metalværdien af det guld eller sølv mønten var lavet af, altså jo større værdi, jo større og længere mønt.

Og i endnu ældre tid, hvor man ikke havde mønter, brugte man overalt naturalier som betalingsmiddel når man handlede og byttede, f. eks. husdyr, skind og andre forarbejdede ting.

I visse dele af Kina og Sibirien kender man ikke penge, som vi kender dem, og her bruger man bl. a. Themønterne som betalingsmiddel. Themønterne ligner ikke mønter. De består af en stor, af theblade, sammenpresset plade, der måler ca. $23,5 \times 18,5$ cm og er 2 cm tyk. På bagsiden er pladen forsynet med riller, der inddeler pladen i 16 dele, og ved mindre handelen bræktes mønten så ud i det stykke, der svarer til handelens værdi, altså theens værdi kontra den vare, der er leveret herfor.

Man kender utallige andre eksempler på urtraditionelle betalingsmidler også i vore dage. I tropiske hvor civilisationen dårligt er bragt frem bruger jo et stort antal småtke mønter fra Kaurimønter som betalingsmiddel. Det gjorde man også i de tidligere danske kolonier på guldkysten, hvor i 1735 et mønter blev slået for $\frac{1}{12}$ skilling. Det var også en form for betalingsmiddel når oplysningsrapporter med brugte varer af billig glasguler og kloder m. m. på deres ryge og handlede med negre og indianske stammer.